جام جم
فرهنگ
CULTURE
۱۱
پنجشنبه ۳۱ خرداد ۱۴۰۳ شماره ۶۷۹۳

بزرگ‌ترین جشن «سرود ایران» برگزار شد

بزرگ‌ترین جشن خانواده سرودی‌های ایران با عنوان جشن اختتامیه سومین فصل لیگ سرود ایران، همزمان با آغاز دهه ولایت در آرامگاه سعدی شهر شیراز برگزار شد. در این جشن از گروه‌های سرود «کریم اهل بیت آباده شیراز» به عنوان قهرمان فصل سوم لیگ سرود ایران، گروه سرود «رایه‌الهدی قم» به عنوان مقام دوم و گروه سرود «صاحب‌الزمانی‌های کرج» به عنوان مقام سوم این مسابقات طی جشن باشکوهی تقدیر به عمل آمد و به هرکدام از گروه‌ها مدال مسابقات، لوح یادبود و هدیه نقدی تقدیم و در نهایت جام قهرمانی این فصل به گروه قهرمان اهدا شد. در این مراسم همچنین قطعه «شهید جمهور» به پاسداشت مقام شهید آیت‌ا... رئیسی و همراهان وی توسط گروه قهرمان لیگ اجرا شد. همچنین به مناسبت آغاز دهه ولایت قطعه «حب علی(ع)» برای اولین بار توسط گروه سرود «خدام‌الزهرا(س) اهواز» اجرا شد. در این جشن که با حضور هزاران نفر از گروه‌های سرود و مردم شریف شیراز برگزار شد، هنرمندانی نظیر محمد معتمدی، مسعود روشن‌پژوه، مجتبی ا...وردی، سامان گوران و میثم درویشان‌پور به اجرای برنامه پرداختند. مسابقات سراسری «لیگ سرود ایران» توسط مجموعه «شهر سرود» هر سال طی شش مرحله با حضور گسترده گروه‌های سرود سراسر کشور برگزار می‌شود و در پایان و در جشن اختتامیه هر دوره در محل استان گروه قهرمان، از سه گروه برتر تقدیر و تجلیل به عمل می‌آید.

در سالروز شهادت شهید چمران از او و تأثیرش بر مقاومت اسلامی لبنان گفته‌ایم

نخبه علمی در خط مقدم

آرش شفاعی
گروه فرهنگ و هنر

متولد سال ۱۳۱۱ در محله سرپولک تهران. قرار نبود سیاسی شود، خودش فکر می‌کرد می‌رود دانشگاه، درس می‌خواند و مهندس می‌شود اما مسیرش در زمان تحصیل در دانشگاه تهران در رشته الکترومکانیک عوض شد. از دانشگاه تهران، راهی آمریکا شد تا در رشته فیزیک درس بخواند اما سودای فعالیت ضد رژیم شاه او را رها نکرد. انجمن اسلامی دانشجویان و شاخه خارج از کشور نهضت آزادی را تأسیس کرد و فعالیت‌های او و دیگر دانشجویان زمان شاه در اروپا و آمریکا در صحنه جهانی رژیم را ذله کرده بود. بعد از دفاع از تز دکترایش در رشته پلاسما فیزیک از دانشگاه برکلی ایالت کالیفرنیا، راهی کوبا و بعد مصر شد تا آموزش‌های نظامی را فراگیرد. او تصمیمش را گرفته بود، قرار نبود در دانشگاه‌های درجه یک دنیا درس بدهد و در آزمایشگاه‌های مجهز وقتش را بگذراند، او می‌خواست انسان‌ها را از شر ستم و طاغوت نجات دهد، برای همین به لبنان رفت.

مسیر پرتلاش تا شهادت

لبنان در زمان ورود مصطفی چمران صحنه نزاع و کشمکشی طولانی بود که یک سر آن به رژیم صهیونیستی و نوکرانش برمی‌گشت. هدفش از سفر به لبنان، آموزش جنگ‌های چریکی نزد مبارزان فلسطینی بود اما لبنان او را دامنگیر خود کرد. ستمی تاریخی و طولانی بر شیعیان، این گروه مذهبی را به گوشت دم توپ درگیری‌های داخلی این کشور تبدیل کرده بود. امام موسی صدر در تلاش بود، شیعیان را از گروهی ستم‌پذیر و درجه‌دو، به گروهی کنشگر و حاضر در صحنه اول لبنان تبدیل کند. مصطفی چمران به پیشنهاد امام موسی صدر برای ماندن در لبنان و کمک برای تجدید ساختار تشکیلات سیاسی و اجتماعی شیعیان و متحد کردن صف مسلمانان لبنان جهت نبرد در برابر همسایه اشغالگرشان لبیک گفت. در لبنان بود که او توانست پایه‌های اولیه جنبش امل را به‌درستی بنیان نهد و به یکی از چهره‌های محبوب در میان مردم این کشور تبدیل شد. بعد از پیروزی انقلاب برای تبریک این پیروزی بزرگ به کشور آمد و قصد داشت به لبنان برگردد اما امام(ره) از او خواستند در ایران بماند و به کشور خدمت کند. چمران این خواسته امام را اطاعت کرد و در آموزش نخستین گروه‌های تشکیل دهنده سپاه پاسداران نقش مهمی داشت. انقلاب تازه به پیروزی رسیده بود که گروهک‌های تروریستی تجزیه‌طلب، تحرکات خود را در نقاط مختلف از جمله کردستان آغاز کردند و چمران به فرمان امام(ره) برای رفع غائله به کردستان رفت. بعد از پایان ماجرا به عنوان وزیر دفاع و با حکم امام(ره)، به سمت مشاور شورای عالی دفاع ملی منصوب شد.

با شروع جنگ تحمیلی، میز وزارت را رها کرد و به جبهه رفت و ستاد جنگ‌های نامنظم را بنیان نهاد. طرح‌های او در ابتدای جنگ، دشمن را برای مدتی قابل توجه زمینگیر کرد و در نبردها بر سر حفظ شهر سوسنگرد نیز او و نیروهایش ضربات سختی به دشمن وارد کردند. سرانجام این استاد دانشگاه، چریک و وزیر منحصربه‌فرد، در ۳۱ خرداد ۱۳۶۰ که برای سرکشی، معرفی و توجیه فرمانده جدید محور به جای «ایرج رستمی» به دهلاویه رفته بود، بر اثر اصابت ترکش خمپاره ۶۰ زخمی شد و به اهواز نرسیده بود که شهید شد.

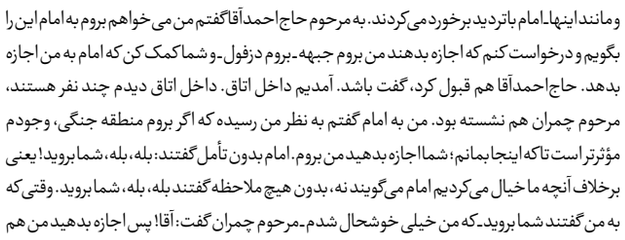
تأثیر بر مقاومت اسلامی لبنان

این روزها، استیصال رژیم صهیونیستی در برابر مردم فلسطین و مبارزان لبنانی، چهره جدیدی به خاورمیانه بخشیده است. شاید جوان‌ترها به یاد نداشته باشند که روزگاری، اسرائیل چنان هیمنه‌ای داشت که هیچ‌کس فکرش را نمی‌کرد که می‌توان حتی یک سرباز این رژیم را کشت یا با این دولت اشغالگر و زیاده‌خواه، بیش از دو، سه روز جنگید. نقش مصطفی چمران و امام موسی صدر در پایه‌گذاری نخستین حرکات واقعی و میدانی برای مقاومت در برابر این رژیم بی‌مانند است. آنها توانستند نیروهای پراکنده، ضعیف و شکست‌خورده مسلمانان را در این کشور متحد کنند و به آنان اعتماد به‌نفس ببخشند. همکاری چمران با نیروهای فلسطینی برای تربیت چریک‌های شیعی چند سال بعد وقتی او دیگر به شهادت رسیده بود، نتیجه داد و زمانی که لبنان در سال ۱۹۸۲ زیر آتش هجوم بی‌امان ارتش اشغالگر درآمد، همین نیروها بودند که در برابر دشمن متحد شدند و جنبش مقاومت اسلامی لبنان تحت تأثیر انقلاب اسلامی ایران و نهضت آزادیبخش امام(ره) تشکیل شد؛ جنبشی که به بیرون‌راندن رژیم صهیونیستی در سال ۲۰۰۰ از خاک لبنان انجامید و امروز به کابوسی برای رژیم جعلی تبدیل شده است. خاطره‌ای از رهبر انقلاب در اینجا خواندنی است. این خاطره در خطبه‌های نماز جمعه در روز ۲۴ بهمن ۱۳۸۲ بیان شده است: «همان ایام انقلاب ما، لبنان غوغایی بود. صهیونیست‌ها هر کاری می‌خواستند با لبنان می‌کردند؛ حمله می‌کردند، می‌کشتند، تجاوز می‌کردند و هواپیماهای‌شان در آسمان لبنان می‌آمدند و می‌رفتند؛ مثل این‌که آسمان کشور خودشان است! در عوض، گروه‌های لبنانی به جان هم افتاده بودند. نزدیک پیروزی انقلاب، یک نوار دوساعته از مرحوم دکتر چمران آورده بودند؛ بنده در مشهد آن را گوش می‌کردم. خودش در لبنان بود و جزئیات مصیبت‌های مردم لبنان را در آنجا شرح می‌داد. الان کار مردم لبنان به جایی رسیده که به اسرائیل ضربه‌ای می‌زنند که از اول حضور صهیونیست‌ها در این منطقه، هیچ دولت عربی چنین ضربه‌ای به آنها نزده است... . اگر در دل ملتی امید نباشد، این چیزها پیش نمی‌آید؛ این امید را شما دادید.»

درنگ

چمران در نگاه رهبری

شهید چمران چنان که گفتیم، یک نخبه علمی به تمام‌معنا بود، در بهترین دانشگاه‌های جهان درس خوانده بود، می‌توانست زندگی راحت و بدون دردسری در آمریکا داشته باشد، همان جا استخدام شود و به کار پژوهشی در رشته فیزیک بپردازد اما جانی بی‌قرار و عشق به جهاد در راه خدا در نهادش بود که باعث می‌شد به این حد رضایت ندهد. او همواره آماده بود در سخت‌ترین شرایط باشد، دشوارترین مأموریت‌ها را به جان بخرد و بدون این‌که خود را محبوس نام و نان کند، به میدان‌های سخت جهاد وارد شود. او حتی در زمانی که می‌توانست به عنوان وزیر دفاع کت و شلوار بپوشد و پشت میزش بنشیند و نیروها را هدایت کند، در خط مقدم میدان حاضر بود. باز هم بد نیست به خاطرات رهبر معظم انقلاب سری بزنیم. خاطره‌ای از نخستین روزهای جنگ و در زمانی که کشور در اوج التهاب بود:

«آمدم ستاد مشترک، آنجا همه جمع بودند؛ مرحوم شهید رجایی بود و شهید بهشتی بود، آقای بنی‌صدر بود، همه بودند دیگر. ما رفتیم آنجا و مشغول گفت‌وگو شدیم که حالا چه کار باید بکنیم، گفتند که ـ شاید خود بنده پیشنهاد کردم ـ اول باید با مردم حرف بزنیم، [چون] مردم نمی‌دانند چه خبر شده. هنوز هم از ابعاد قضیه درست مطلع نبودیم که چند شهر را زده‌اند؛ [فقط] می‌دانستیم غیر از تهران، جاهای دیگر را هم زده‌اند. بنده پیشنهاد کردم که ما یک اعلامیه بدهیم؛ این مال ساعت مثلا دو و سه بعدازظهر و قبل از پیام امام(ره) است. به من گفتند خودت برو بنویس. من رفتم آن طرف و یک چیزی نوشتم و از رادیو آمدند [و آن پیام] با صدای من پخش شد... از دزفول و از اهواز و مانند اینها مرتب تلفن می‌زدند به همان مرکز و اظهار می‌کردند که کمبود دارند؛ کمبود نیرو، کمبود مهمات و کمبود امکانات. بحث نیرو که شد، بنده به ذهنم رسید که من یک کار می‌توانم بکنم و آن این‌که بروم دزفول، آنجا بنشینم و اطلاعیه بدهم و پخش کنم اینجا و آنجا و درخواست کنم که جوان‌ها بیایند؛ یک چیز این جوری به ذهن من رسید. خب، لازم بود از امام اجازه بگیریم؛ بدون اجازه ایشان که نمی‌شد من بروم؛ رفتم جماران. احتمال می‌دادم که امام مخالفت کنند، [چون] گاهی اوقات با بعضی از اقدامات این جوری ما ـ مسافرت‌ها و مانند اینها ـ امام با تردید برخورد می‌کردند. به مرحوم حاج‌احمدآقا گفتم من می‌خواهم بروم به امام این را بگویم و درخواست کنم که اجازه بدهند من بروم جبهه ـ بروم دزفول ـ و شما کمک کن که امام به من اجازه بدهد. حاج‌احمدآقا هم قبول کرد، گفت باشد. آمدیم داخل اتاق. داخل اتاق دیدم چند نفر هستند، مرحوم چمران هم نشسته بود. من به امام گفتم به نظر من رسیده که اگر بروم منطقه جنگی، وجودم مؤثرتر است تا که اینجا بمانم؛ شما اجازه بدهید من بروم. امام بدون تأمل گفتند: بله، بله، شما بروید! یعنی برخلاف آنچه ما خیال می‌کردیم امام می‌گویند نه، بدون هیچ ملاحظه گفتند بله، بله، شما بروید. وقتی که به من گفتند شما بروید ـ که من خیلی خوشحال شدم ـ مرحوم چمران گفت: آقا! پس اجازه بدهید من هم بروم. گفتند: شما هم بروید. بعد من دیگر رو کردم به مرحوم چمران، گفتم پاشو دیگر، معطل چه هستی؟ بلند شویم برویم. آمدیم بیرون، قبل از ظهر بود. قصد من این بود که همان وقت حرکت کنیم، ایشان گفت که نه، صبر کنیم تا عصر. چون من تنها بودم، [یعنی] من با کسی نمی‌خواستم بروم، تنها می‌خواستم بروم، ایشان یک عده و عُده‌ای داشت ـ که بعد که رفتیم، [دیدیم] حدود ۶۰، ۷۰ نفر، ایشان افرادی را داشت ـ که آماده بودند و با ایشان تمرین کرده بودند، کار کرده بودند و ایشان می‌خواست با خودش بیاورد اینها را و اینها را باید جمع می‌کرد. به من گفت شما تا عصر صبر کن و به جای دزفول هم می‌رویم اهواز، اهواز بهتر از دزفول است؛ گفتم باشد... عصر راه افتادیم با مرحوم چمران، سوار یک سی ۱۳۰ شدیم و آمدیم طرف اهواز. اهواز تاریک محض بود! حالا من دیدم بعضی‌ها که درباره منطقه جنگی رمان نوشته‌اند و مطلب نوشته‌اند ـ بنده خب منطقه جنگی را، یعنی اهواز را در همان روزهای اول جنگ از نزدیک دیده‌ام و مدتی هم آنجا بوده‌ایم ـ به‌کلی آنچه نوشته‌اند، خلاف واقع است.»

البته خاطرات خواندنی بسیاری از رهبر انقلاب از روزهای نخست جنگ نقل شده که ایشان در خصوص شکل‌گیری ستاد جنگ‌های نامنظم و شیوه کار شهید چمران و شجاعت او در جبهه نبرد سخن گفته‌اند: «چمران بارها و بارها در میدان‌هایی رفته بود که یک پایش شهادت بود. او بی‌قرار شهادت و رسیدن به لقای دلدارش بود. خودش در یکی از یادداشت‌هایش چنین نوشته است: بگذار همه ستارگان، همه سنگ‌ها، همه درخت‌ها، همه خانه‌ها شاهد باشند، آسمان شاهد باش که در زیر سقف بلند تو یک تنه با انبوهی کبیر از تانک‌ها و زره‌پوش‌ها و سربازان کفر روبه‌رو شدم. لحظه‌ای تردید به دل راه ندادم. ذره‌ای از فعالیت شدید دست برنداشتم. مثل ماهی در حال سرخ شدن از نقطه‌ای به نقطه دیگر می‌غلتیدم و رگبار گلوله در اطراف من می‌بارید و من نیز به چهار طرف تیراندازی می‌کردم و سربازان کفر را به خاک می‌ریختم. ای زمین تو شاهدی که خون از بدنم جاری بود و با خاک‌های پاک تو گلی گلگون به وجود آورده بود و من ابا نداشتم که تا آخرین قطره خون خود را تسلیم کنم، احساس می‌کردم که عاشوراست و در حضور حسین(ع) می‌جنگم و او چابکی و زیردستی مرا تحسین می‌کند و از قربانی شدن در بارگاه عشق آگاهی دارد. او می‌داند که چقدر به او عاشقم و چگونه حاضرم که در راهش جان ببازم.»

برش

همیشه باید از چمران گفت

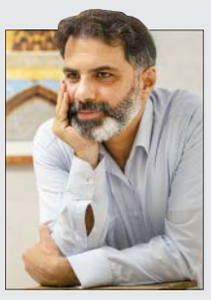
خوشبختانه در سال‌های اخیر، به همت ابراهیم حاتمی‌کیا، فیلم «چ» درباره برهه‌ای از زندگی شهید چمران ساخته شده است.

هنرمندان کشور در رشته‌های مختلف سعی کرده‌اند درباره زندگی این شهید، آثار مختلفی بسازند و ما در حوزه تصویر و نمایش، چه در سینما، چه در تئاتر و چه در هنرهای تجسمی آثار خوبی را دیده‌ایم. همچنین کتاب‌های زیادی درباره این شهید نوشته شده که وجوه مختلف وجود ارزشمند او را برای مخاطبان تشریح کرده‌اند. این آثار هم در حوزه تاریخ شفاهی و هم در حوزه ادبیات داستانی و نمایشنامه‌نویسی خلق شده‌اند که خلأ موجود را در این حوزه تاحدی پر کرده‌اند اما به نظر می‌رسد مصطفی چمران آن‌قدر چهره‌ای جذاب و چندوجهی است که باز هم جای گفتن، نوشتن، ساختن و معرفی‌کردن او به نسل جدید وجود دارد.

کتابخانه

کتاب‌هایی درباره شهید چمران

«تماشای جمال» در خانه عکاسان جوان

نمایشگاه عکس انفرادی مهدی پالیزگیر با نام «تماشای جمال» عصر روز جمعه اول تیرماه در گالری خانه عکاسان جوان برگزار می‌شود. نمایشگاه تماشای جمال مجموعه‌ای از آثار مهدی پالیزگیر است که در قالب یک مجموعه بدیع از شمایل‌نگاره‌های ذهنی هنرمند برای نخستین بار با ابزار دوربین عکاسی به تصویر کشیده شده و حالاتی نقاشی‌گونه دارند. این مجموعه حاصل تلاش یک سال گذشته هنرمند است که عکس‌های فاخری با موضوع چهره‌نگاری ذوات مقدسه بدون اشاره مستقیم به چهره حضرات معصومین (س) را ثبت کرده است. مهدی پالیزگیر، کارشناس ارشد مدیریت صنعتی است که آموزش عکاسی را نزد حمزه اولیازاده سپری کرده است. او عضو گروه عکاسان آستان بوده و به‌تازگی با نمایشگاه گروهی عکس «حرم آنجاست» آثار هنری‌اش را به نمایش گذاشته است. عکاسی از موضاعات آیینی و ملی از دغدغه‌های او و برای عکاسی است. نمایشگاه عکس تماشای جمال روز جمعه اول تیرماه در گالری خانه عکاسان جوان از ساعت ۱۷ افتتاح خواهد شد و تا پایان روز سه‌شنبه پنجم تیرماه ۱۴۰۳ همه روزه از ساعت ۱۶ تا ۱۹ در گالری خانه عکاسان جوان واقع در کوچه چهارم خیابان یوسف‌آباد پلاک ۳ واحد ۳ جهت بازدید عموم دایر است.

اجرای برنامه‌های هنری در اربعین شهدای خدمت

معاونت امور هنری وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی از اجرای برنامه‌های هنری مختلف در ایام منتهی به چهلمین روز شهادت آیت‌ا... رئیسی خبر داد. ستاد برگزاری مراسم اربعین شهادت آیت‌ا... رئیسی و هیأت همراه ایشان ۲۹ خرداد به ریاست محمدمهدی اسماعیلی در وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی برگزار شد. هرکدام از معاونان و مدیران وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی قرار است که برنامه‌های مرتبط با حوزه کاری خود را در ایام اربعین شهید رئیسی انجام دهند. در این راستا محمود سالاری، معاون امور هنری وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی که عهده‌دار چهار اداره‌کل هنرهای تجسمی، هنرهای نمایشی، موسیقی و برنامه‌ریزی و آموزش‌های هنری است، نیز در سخنانی از برگزاری نمایشگاه عکس و آثار هنری، ساخت سرود و سفارش موسیقی، تولیدات تجسمی و نمایش برای شهید آیت‌ا... رئیسی خبر داد. بر این اساس مدیران ادارات‌کل معاونت هنری هرکدام در حال انجام امور مربوط به حوزه کاری خود برای مراسم چهلم شهید رئیسی هستند که اخبار آنها به‌زودی منتشر می‌شود. مراسم ویژه چهلمین روز شهادت آیت‌ا... سید ابراهیم رئیسی و هیات همراه روز هفتم تیر در مصلای تهران برگزار می‌شود.

۷ دهه جنایت

جنایت رژیم صهیونیستی در غزه موضوعی نیست که از طوفان الاقصی شروع شده باشد، بلکه بیش از هفت دهه است که در سکوت نهادهای بین‌المللی در جریان است. عمر سوماد، هنرمند اهل غزه این موضوع را در کالبد شیخی پیر از اهالی غزه بازنمایی کرده که کوله‌بار او در این دهه‌ها جز نابودی و خانه‌به‌دوشی مردم فلسطین نبوده است؛ در حالی‌که شیوخ منطقه و سایر سیاستمداران غربی، آنها را نادیده گرفته‌اند.

